

Rolandas Pavilionis

Lietuvos kalbos filosofas, lingvistas, logikas, profesorius, politinis bei visuomenės veikėjas. Gimė 1944-07-03 Šiauliuose. Mirė 2006-05-10 Vilniuje, palaidotas Antakalnio kapinėse.

Dirbo Šiaulių dviračių gamykloje, 1962 m. baigė Šiaulių vakarinę darbo jaunimo mokyklą. 1962–1968 m. studijavo Vilniaus universiteto Filologijos fakultete. 1963–1966 m. tarnavo sovietinėje armijoje. 1968–1971 m. studijavo Ukrainos mokslų akademijos Filosofijos instituto aspirantūroje, apgynė filosofijos mokslų kandidato disertaciją.

Nuo 1971 m. dėstė Vilniaus universitete (VU), docentas, 1975–1977 m. – Filosofijos istorijos ir ateizmo katedros vedėjas. 1977–1978 m. stažavosi Paryžiaus Visuomenės mokslų aukštųjų studijų mokykloje pas prof. Algirdą Julijų Greimą. 1981 m. – filosofijos mokslų daktaras. 1982–1989 m. – VU Filosofijos istorijos ir logikos katedros vedėjas, nuo 1982 m. – profesorius. 1989–1990 m. – VU prorektorius, 1990–2000 m. – rektorius.

1989–2004 m. – Lietuvos ir Prancūzijos asociacijos garbės prezidentas. 1990 m. – Lietuvos mokslų akademijos narys korespondentas, nuo 1994 m. tikrasis narys. 1990–2000 m. – Tarptautinės universitetų prezidentų asociacijos narys, Europos rektorių konferencijos ir vykdomojo komiteto narys. Nuo 1992 m. – Europos menų ir mokslų akademijos narys. 1995–1996 m. – Lietuvos universitetų rektorių konferencijos prezidentas.

1989–1990 m. – savarankiškos Lietuvos komunistų partijos centro komiteto narys. 1997 m. kandidatavo LR Prezidento rinkimuose. 2000–2004 m. – Lietuvos Respublikos Seimo narys, iki 2004 m. vasario mėn. buvo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininkas.

Europos reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas, Lietuvos ir Prancūzijos tarpparlamentinių ryšių grupės vadovas. Vienas iš Liberalų demokratų partijos (vėliau – Tvarka ir teisingumas)

ideologų ir įkūrėjų, priklausė partijos Senamiesčio skyriui. 2004–2006 m. – Europos Parlamento narys, Sąjungos už Tautų Europą frakcijos vicepirmininkas, Kultūros ir švietimo komiteto narys, Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto narys (pavaduotojas).

Mokslinių tyrinėjimų sritys: logika, loginė semantika, kalbos filosofija. Pirmasis Lietuvoje ieškojo kalbos ir mokslo analitikos bei hermeneutinės tradicijos sąlyčio. Savitai interpretavo A. N. Whiteheado ir A. N. Chomsky idėjas, iškeldamas prasmės, kaip neverbalinio kontinuumo, hipotezę, kuria grindė semantinių tyrimų programą. Tyrė kalbinių išraiškų interpretavimą ir supratimą, jų vartojimo kontekstą, siejo semantikos ir pragmatikos lygmenis. Vėlesnėje kūryboje kalbinių išraiškų prasmę siejo su gyvenimo prasmės problema. Svarbiausi veikalai: „Kalba ir logika“ (rusų k., 1979), „Kalba. Logika. Filosofija“ (1981), „Prasmės problema“ (rusų k., 1983), „Prasmė ir konceptualios sistemos“ (Meaning and Conceptual Systems, 1990), „Prasmė ir tapatumas, arba Kelionė į save“ (2005). Išvertė H. D. Thoreau „Voldenas, arba Gyvenimas miške“ (išleista 1985 ir 1999), sudarė ir išvertė A. J. Greimo rinkinį „Semiotika“ (1989), L. Wittgensteino „Rinktinius raštus“ (1995). Išleido esė, straipsnių ir pokalbių rinkinius „Tarp šviesos ir tamsos“ (2000), „Prieš absurdą: straipsniai, kalbos, pokalbiai apie universiteto ir gyvenimo filosofiją“ (2 d., 2000–2004).

Darbo įvertinimas ir apdovanojimai: LTSR valstybinė premija (1985), Prancūzijos Akademines Palmės ordinas (1993), Prancūzijos Garbės legiono ordinas (1997), Norvegijos Karaliaus Haraldo VI ordinas (1998), Krzyz Oficerski Orderu Zaslugi Rzezypospolytej Polskiej (Lenkija, 1999), ordinas „Už nuopelnus Prancūzijos Respublikai“ (2001), Vytauto Didžiojo ordino Karininko kryžius (2004).

Parengė

LMA Organizacinio skyriaus vyriausioji specialistė
Valerija Paškauskienė

Naudoti šaltiniai:

LMA archyvas, asmens byla.
Visuotinė lietuvių enciklopedija. Nuotrauka iš VLE.